

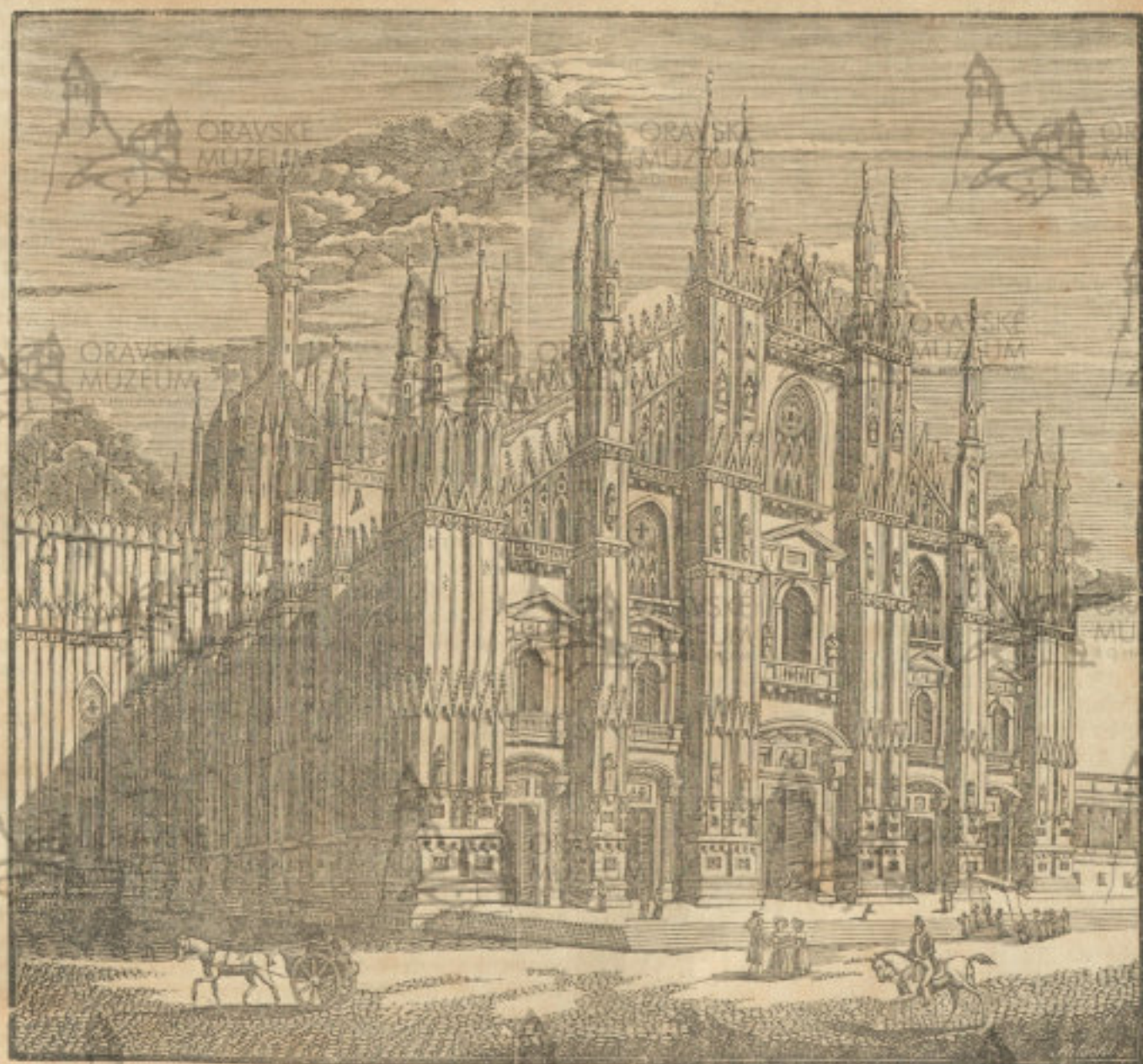
S w ě t o z o r,

nehlacinejšij spis obrázkowý k rozšíření užitečných známostí
pro Čechy, Moravany a Slováky.

Číslo 6.

Mnichovi Tazban sobotu.

1834.

Hlavní chrám Mediolanští.

Mezi dávnověkými památkami stavitelství druhého města v císařství rakouském, Mediolanu, nejkrásnější a nejvýtečnejší jest jistotně hlavní chrám tanejšij, obrovitě a welikánské dílo několičera století a lidských pokolení, od obyvatelstva osmým tisícem světa gwenovaný, a welikostí i nádherností swan s chrámem sv. Petra v Římě galo o závod bezej.

Giz Jan Galeazzo Visconti, pán Mediolanu a ginych wlastnych měst, na konci 14ho století základ ke chrámu tomu položil, chtěje potomkům trvalou památku swého slawného panování pozůstatiti. Začátek stavení obrovitěho toho díla učiněn l. 1386. Po smrti tohoto zasladačete vedperowali gini zamožni pánowé a obyvatelé Mediolanu hojnými sázkami a dary počáteho welikolepého stavení. Po přestávkách

Albož vpravdivše tote stavnej we vsled geho
žasťach náležite zhladaťi mohl, potrebj naposledy po
200 stupňich vystaupiti na vrch geho. Množstvo
mramoru, na sverchu (krovu) geho nakupeneho, po-
podobá se na prvij pohľadnj négalému starožitnému
městu. Z chlumu luple, otočené dwogi pawlaci, otví-
rá se přerostlá náhleda na stwanj paláce a domy
hlawnjho města a na nepřehlednou rovinnu celé Lem-
bardie, kteráž, negluci žádnými pahuby přetržena, na
podobu hladké pláňny moře pod obzor se pohružce

ORAVSKÉ
MÚZEUM

Mezi tím, když Němancé nejen pečeni chleba, ale i vossilše giné marničtvi a hyřeni přemobili, žila ostatnj Evropa ve své gessťe prostotě. Pamlsťu jádostivj Němancé gedli vossilšeho drubu kofáce, rýsan-
ce, vařeky, an jatkj družj Evropané hruba pna
pěživali, gako Němancé za prvnjch časů. Podma-
nitj vossal Němancé přinesli potom do mnoha zemj se

(Ehrenj. Hofem.)

telových (334 pr. &) se nalézali, nýbrž i vesiklým dílem z Afie a z Afriky do výšších pustín ge vyhoštěl. Afrikanům honba, pomocí 16 — 20 vesiklých psů číti tak zvaných hasanů neb wškedarů (Canis molossus, Dogge), obyčejně šťastně se daří, ačkoli každá rána, která lew w takovém zápasu zasazuje, smrtelná jest. Dobyvatelé předhoří dobře naděje hení lwy také na lovných, lákajíce ge do šířého pole, by se gich zde tím pohodlněji zutociti mohli. Takto vyslání lew určita na začátku, brzo wšak, galeby se stýbél za swou bážliwost, i odporu se stawí, strašně se rozberšiw. Shybíl-li mysliwec, aneb lwa slabau nepodařenau ránu rozdráždil, střelbíté naň beráží, ačkoli obyčejně ranami druhých mysliwců přemožen gfa, brzo o život přichází. Bezbranní Hottentotowe na takowýchto honbách dosti často a četně potrháni bývaggi. Něky ošklami přelstění na naláčenau zbraň tlapanu, gegimžto střelením o život přicházejí. Přemysliwý wšak člověk ge negen za žíwa chytati, nýbrž i krotiti umí. Wtísním gím dobrodiním rozličná a starostlivě opatrowáná hluboka w ramet, čímž u nich roduwuhodný cit neobyčejně wděčnosti se wzbuzuge. Před nedáwným časem widěli cestowatelé w Satihradě u gedného ministra Sultanowa asiatského lwa, který co nepřijměgší a neykrotšj dobytce wšude w palácu chodil, aniž komu něčím uškodil. Wábec pak lwowé negen k lidem státau se magi wesiklomyšlností a wěrností, nýbrž i ke zwěratum gímým. Mnohy gíž snad slyšeli o onom lwu, gemž w patřičném zwěřejně strachem twičěj pes předhozen byl. Darowal-ťe mu negen život, nýbrž i od toho času geg u sebe podržel, a až do smrti s neywětšj starostliwostí o wše s ním se dělil, ztrativ pak toho společníka dluho truchlil. Zde cit obapolského zajetj a nestěstj, a tedy i swa po společnosti, mnoho přispěly. We zwěřnách chowanj lwowé před deštěm a den co den hned za switání až po 10 minut břeští, w čemž ge lwice brzo následugi. Setmý je te snjdanj předsojené maso sežrati, evět onen dwný koncert počínaggi, galeby tím

to rysem oláziati chtěli swan radosť ze switagagjescho giž
bne, aneb ž upokojenij swého hladu. Acholi lwowé,
pokud we vlasti své se plahočej, gen w noci na for-
stěnj wycházegj, bjsem poněwadž lesťlých slunečnych
papriků, gafo nasse kočky, sněti nemohau, bjsem že
noční houby na spočjwagjcej oštatnj zwěr lépe se gim
dajj, což obege we zwěrjnych se neshawá, a proto i
westřerá swj robina zde taktěž we spánku po nefelisa
hodin odpočjwá, gafo oštatnj zwjřata. Zde se i roh
presvědčenj deřlo, že lwowé otewřenyma očma ne-
nesřegj. Ktož trus a moč taktěž nemile zapáchá gafo
locti. Stonečné gestře připomenauti slusj, že i no-
wegjjsimi cestowateli a přjrodnjky wyrok Buffonůw
stworzen gest, že lwowé čjm vzdáleněgjsi sau od lidj,
gať toho přjklady sau w náramných pjčicých puštinách
asiatských a afrických, mnohem sau silněgjsi, sřet-
něgjsi a diwočegjsi, než nabljzku člowěkem obýwaných
kragin.

Memij náměstí p. Marka (la Piazzetta)
in Benetich.

Známoť, že slavné město Benátky nepochyb-
nějším položením svým ode všech Evropských měst
velice se rázní. Na 72 nejvyššími průtoky odděle-
ných ostrovech v zátoku Adriatického moře wysta-
veno glauc, téměř 500 mostů samo sebou spojeno
jest. Prádné ulice tu neglau, jen uličky a tak aužlé,
že v některých gedno druhému vyhnouti se nemůže.
Za to všedto v lodkách (gondolích) po průtokách
z místa na místo je převážj. Gak ulic, tak i měst-
ských prostraniu tu nedostatek, gediné náměstj sw.
Marka to gméno, a to všim právem, má i zaslus-
huge, gelitož se za gedno z nejkrásnějších v Europe
pořádá. Všedka nádhernost Benátská na tomto ge-
diném místě takměř se zobrazuje, a nic se nepodobá
mocenému autěntu, kteromž na lažného dorážj, zvláště
kdž na oně slavné časj sebě spomene, řektož Be-
nátky nejvyšší suven své mocti a slávy dosáhly.